



HISTORIAN JA
YHTEISKUNTAOPIN
OPETTAJIEN LIITTO
HYOL ry

FÖRBUNDET FÖR
LÄRARNÄ I HISTORIA
OCH SAMHÄLLSLÄRA
FLHS rf

MECHELININKATU 15 B 36
FIN - 00100 HELSINKI
tel +358-(0)9-685 2230
fax +358-(0)9-685 2235
e-mail toimisto@hyol.inet.fi

23.1.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus ja kulttuuriministeriö
OKM/85/040/2012

28. 01. 2014

no. 85, 040, 2012

HYOL ry:n lausunto tuntijakotyöryhmän esityksestä

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelleen työryhmän esityksestä.

HYOL kannattaa lukion uudistamista

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän tuntijakoehdotukset eivät Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry:n mielestä ratkaise lukion uudistamistarvetta. Lisäksi näin merkittävää uudistusta ei pidä tehdä eduskuntaa kuulematta. Tuntijakoehdotus asettaa historian ja yhteiskuntaopin sekä muut humanistis-yhteiskunnalliset aineet epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muihin lukiossa opiskeltaviin aineisiin.

Lukiota uudistettaessa huomio tulisi kiinnittää opetussisältöjen ja pedagogisten menetelmien kehittämiseen. Sisältö on rakenteita tärkeämpi. Tulevaisuuden lukiossa tulee painottaa opiskelijan jatko-opintojen sekä kansalaisen elämän kannalta keskeisten taitojen oppimista. Näihin kuuluvat esimerkiksi tiedonhaku, olennaisen tiedon erottaminen epäolennaisesta, erilaisten näkemysten ja kokonaisuuksien hahmottaminen sekä kriittinen ajattelu. Historia ja yhteiskuntaoppi opettavat näitä taitoja.

HYOL:n mielestä lukiota tulee uudistaa niin, että opiskelijoiden avaintaidot vahvistuvat. Taitojen pohjaksi tarvitaan kuitenkin myös perustietoja. Ilman niitä asioiden ja ilmiöiden ymmärtäminen sekä tärkeiden taitojen ja valmiuksien kehittyminen jäävät pinnallisiksi. Oppiainerajat ylittävät yhteiset opintokokonaisuudet voivat parhaimmillaan syventää opiskelijoiden ymmärrystä erilaisista ilmiöistä, mutta niiden pohjaksi tarvitaan vankka perusta eri aineista.

Historian ja yhteiskuntaopin valinnaisuus heikentää yleissivistystä

Lukiolain mukaan lukio on yleissivistävä oppilaitos. Uudessa tuntijakoehdotuksessa korostetaan yleissivistyksen vahvistamista. HYOL:n mielestä mikään tuntijakotyöryhmän ehdottamista vaihtoehtoista ei tue tätä tehtävää. Yleissivistykseen kuuluvat laaja-alaisten tietojen hallinnan lisäksi ajattelun taidot. Kansalaisten on tunnettava yhteinen eurooppalainen sivistyspohja, suomalaisen kulttuurin ja yhteiskunnan kehitys sekä ymmärrettävä niiden yhteys globaaliin nykyisyyteen ja tulevaisuuteen.

Kansalaisten on osattava tarkastella yhteiskuntaa, sitä koskevia väitteitä ja omia käsityksiään kriittisesti. Historia ja yhteiskuntaoppi ovat avainaineita kansalaisen yhteiskunnallisten taitojen kannalta. Ne myös tukevat muiden oppiaineiden ymmärtämistä. Siksi kaikkien lukiolaisten on opiskeltava historiaa ja yhteiskuntaoppia huomattavasti enemmän kuin yksikään tuntijakoehdotuksen vaihtoehtoista esittää.

Historia ja yhteiskuntaoppi tukevat demokratiaa ja toimivaa kansalaisyhteiskuntaa

Historiassa ja yhteiskuntaopissa opitaan sellaisia tietoja ja taitoja, joita kansalaiset tarvitsevat yhteiskunnan ja talouden rakenteiden ymmärtämiseen sekä aktiiviseen osallistumiseen kansalaisyhteiskunnassa. Kansalaisten on tunnettava omat oikeutensa ja velvollisuutensa, kansantalouden, demokraattisen päätöksenteon ja Suomen oikeusjärjestelmän perusteet sekä Suomen asema Euroopassa ja kansainvälisessä yhteisössä. HYOL on vakavasti huolissaan siitä, että nyt ehdotetut uudistukset heikentävät lukion päättäneiden valmiuksia ottaa vastuuta suomalaisen kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta.

Tuntijakoehdotus ei edistä opiskelijoiden etua ja keskinäistä tasa-arvoa

Lukiossa on opiskeltava kursseja, joissa saadaan monipuoliset valmiudet jatko-opintoihin. Harvalla opiskelijalla on lukioon tullessaan selkeä käsitys jatko-opintopaikasta tai tulevaisuuden ammatista. Yhteiskunnan rakenteiden sekä työ- ja elinkeinoelämän muuttuessa kansalaiselta vaaditaan laaja-alaista tietojen ja taitojen hallintaa, jotta hän kykenee tekemään omaa talouttaan ja koko yhteisöä koskevia vastuullisia ratkaisuja.

Moni myös muuttaa suunnitelmiaan lukion aikana tutustuessaan eri oppiaineisiin. Varhainen erikoistuminen palvelee harvoin opiskelijan etua. Opiskelijalla on oltava mahdollisuus kypsyä valintojen tekoon lukion aikana.

Liiallinen valinnaisuus johtaa myös koulutukselliseen epätasa-arvoon. Esimerkiksi sosioekonomiset ja alueelliset erot saattavat lisääntyä. Vaarana on myös, että vain suuret lukiot voivat tarjota monipuolista opetusta. HYOL:n mielestä mikään tuntijakotyöryhmän esittämistä malleista ei turvaa opiskelijoiden etua ja koulutuksellista tasa-arvoa riittävästi.

HISTORIAN JA YHTEISKUNTAOPIN OPETTAJIEN LIITTO HYOL RY


Jari Aalto
Puheenjohtaja